

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่อง การใช้เทคโนโลยีการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของเกษตรกรในจังหวัดพิษณุโลก ผู้วิจัยได้นำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์และเสนอผลการวิจัย โดยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 สภาพทางสังคมและทางเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์
- ตอนที่ 2 สภาพการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของเกษตรกร
- ตอนที่ 3 การปฏิบัติตามเทคโนโลยีการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์
- ตอนที่ 4 ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์
- ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรในการส่งเสริมการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

ตอนที่ 1 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนแรงงานในครัวเรือน การประกอบอาชีพ รายได้ของครัวเรือน ในภาคการเกษตร รายได้รวมของครัวเรือนภาคการเกษตร รายได้ของครัวเรือนนอกภาคการเกษตร รายได้รวมของครัวเรือนนอกภาคการเกษตร รายได้ทั้งหมดของครัวเรือน รายจ่ายของครัวเรือน ภาคการเกษตร รายจ่ายรวมของครัวเรือนภาคการเกษตร แหล่งเงินทุน การเป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร ภาระหนี้สิน การถือครองที่ดินทางการเกษตร ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังต่อไปนี้ ผลการวิจัยสภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า

1. **เพศ** เกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 200 ราย มากกว่ากึ่งหนึ่ง เป็นเพศชาย ร้อยละ 56.5 รองลงมาเป็นเพศหญิง ร้อยละ 43.5
2. **อายุ** เกษตรกรน้อยกว่ากึ่งหนึ่งมีอายุ 41 – 50 ปี ร้อยละ 47.5 รองลงมา อายุ 31 – 40 ปี ร้อยละ 25.0 และอายุ 51 – 60 ปี ร้อยละ 18.0 เกษตรกรส่วนน้อยมีอายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 30 ปี ร้อยละ 7.5 และอายุมากกว่าหรือเท่ากับ 60 ปี ร้อยละ 2.0 โดยเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มีอายุต่ำสุด 23 ปี อายุสูงสุด 65 ปี และมีอายุเฉลี่ย 43.89 ปี

3. สถานภาพ เกษตรกรเกือบทั้งหมด มีสภาพภาพ สมรส ร้อยละ 93.5 รองลงมา สถานภาพ โสด ร้อยละ 5.0 และน้อยที่สุดสถานภาพ หม้าย/หย่าร้าง ร้อยละ 1.5

4. การศึกษา เกษตรกรมากกว่ากึ่งหนึ่ง จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา ร้อยละ 63.0 รองลงมาจบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 14.5 จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. ร้อยละ 9.5 หรือเทียบเท่า ไม่ได้เรียนหนังสือ ร้อยละ 8.5 จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า ร้อยละ 3.5 เกษตรกรส่วนน้อยจบการศึกษาในระดับอนุปริญญา/ปวส. หรือเทียบเท่า เพียงร้อยละ 1.0

5. จำนวนสมาชิกในครอบครัว เกษตรกรมากกว่ากึ่งหนึ่งมีสมาชิกในครอบครัว 3 – 4 คน ร้อยละ 61.0 รองลงมาเกษตรกรไม่ถึงกึ่งหนึ่งมีจำนวนสมาชิก 5 – 6 คน ร้อยละ 34.0 โดยเกษตรกรส่วนน้อยมีจำนวนสมาชิกต่ำกว่าหรือเท่ากับ 2 คน ร้อยละ 3.0 และมากกว่าหรือเท่ากับ 7 คน ร้อยละ 2.0 ตามลำดับ โดยสมาชิกในครัวเรือนต่ำสุด 2 คน สูงสุด 7 คน เฉลี่ย 4.26 คน

6. จำนวนแรงงานภาคการเกษตรในครัวเรือน เกษตรกรส่วนมาก มีจำนวนแรงงานภาคการเกษตร 2 – 3 คน ร้อยละ 87.0 เกษตรกรส่วนน้อย มีจำนวนแรงงานมากกว่าหรือเท่ากับ 4 คน ร้อยละ 7.0 และน้อยที่สุดมีจำนวนแรงงานน้อยกว่าหรือเท่ากับ 1 คน ร้อยละ 6.0 โดยเกษตรกรมีแรงงานภาคการเกษตร ต่ำสุด 1 คน สูงสุด 4 คน เฉลี่ย 2.37 คน

7. การประกอบอาชีพของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เกษตรกรส่วนมาก ประกอบอาชีพทำนา ร้อยละ 89.0 รองลงมาเกษตรกรมากกว่ากึ่งหนึ่งประกอบอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 60.0 และเกษตรกรส่วนน้อยประกอบอาชีพทำสวน ร้อยละ 8.5 ประกอบอาชีพค้าขาย ร้อยละ 6.0 ประกอบอาชีพเลี้ยงปศุสัตว์ ร้อยละ 4.0 และน้อยที่สุดประกอบอาชีพประมง เพียงร้อยละ 1.0

8. รายได้รวมภาคการเกษตร พบว่าเกษตรกรน้อยกว่ากึ่งหนึ่งมีรายได้รวมภาคการเกษตรเท่ากับหรือน้อยกว่า 100,000 บาท ร้อยละ 35.5 รองลงมามีรายได้รวมภาคการเกษตรระหว่าง 100,001 – 200,000 บาท ร้อยละ 30.5 และมีรายได้รวมภาคการเกษตรระหว่าง 200,001 – 300,000 บาท ร้อยละ 24.5 และมีรายได้รวมภาคการเกษตรเท่ากับหรือมากกว่า 400,000 บาท ร้อยละ 4.5 โดยเกษตรกรส่วนน้อยมีรายได้รวมภาคการเกษตรระหว่าง 300,001 – 400,000 บาท เพียงร้อยละ 4.0 และเกษตรกรจากกลุ่มตัวอย่างมีรายได้ต่ำสุด 19,000 บาท สูงสุด 474,000 บาท เฉลี่ย 170,000 บาท

9. รายได้รวมนอกภาคการเกษตร พบว่าเกษตรกรมากกว่ากึ่งหนึ่งมีรายได้รวมนอกภาคการเกษตร น้อยกว่าหรือเท่ากับ 50,000 บาท ร้อยละ 58.0 รองลงมา และเกษตรกรส่วนน้อยมีรายได้รวมนอกภาคการเกษตร ระหว่าง 100,001 – 150,000 บาท ร้อยละ 6.5 และมีรายได้รวม

นอกภาคการเกษตรมากกว่าหรือเท่ากับ 150,000 บาท ร้อยละ 5.5 โดยเกษตรกรมีรายได้รวมนอกภาคการเกษตรต่ำสุด 3,000 บาท สูงสุด 200,000 บาท เฉลี่ย 42,200 บาท

10. รายได้รวมทั้งหมดของครัวเรือน พบว่าเกษตรกรน้อยกว่ากึ่งหนึ่ง มีรายได้รวมทั้งหมดของครัวเรือน น้อยกว่าหรือเท่ากับ 100,000 บาท ร้อยละ 30.0 รองลงมา มีรายได้รวมของครัวเรือนระหว่าง 100,001 – 200,000 บาท ร้อยละ 27.5 และมีรายได้รวมของครัวเรือนระหว่าง 200,001 – 300,000 บาท ร้อยละ 20.0 และมีรายได้รวมของครัวเรือนระหว่าง 300,001 – 400,000 บาท ร้อยละ 13.0 และมีเกษตรกรส่วนน้อย มีรายได้รวมของครัวเรือนระหว่าง 400,001 – 500,000 บาท และมากกว่า 500,000 บาท ร้อยละ 8.5 และร้อยละ 1.0 ตามลำดับ โดยเกษตรกรมีรายได้รวมทั้งหมดของครัวเรือน ต่ำสุด 30,000 บาท สูงสุด 674,000 บาท เฉลี่ย 196,000 บาท

11. แหล่งเงินทุนสำหรับการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ พบว่าเกษตรกรส่วนมากใช้แหล่งเงินทุนจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ร้อยละ 86.0 เกษตรกรมากกว่ากึ่งหนึ่งใช้แหล่งเงินทุนของตนเอง ร้อยละ 57.0 และจากกองทุนหมู่บ้าน ร้อยละ 52.0 เกษตรกรส่วนน้อยใช้แหล่งเงินทุนจากญาติพี่น้องและร้านค้าการเกษตร จากสหกรณ์การเกษตรและนายทุน ร้อยละ 13.0 ร้อยละ 12.0 และร้อยละ 11.0 ตามลำดับ

12. การเป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร เกษตรกรมากกว่ากึ่งหนึ่งเป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร ร้อยละ 60.0 และไม่เป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร ร้อยละ 40.0 โดยเกษตรกรเกือบกึ่งหนึ่งเป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกรการเกษตร ร้อยละ 49.0 รองลงมาเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ร้อยละ 41.5 และเกษตรกรส่วนน้อยเป็นสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 11.5 และ เป็นสมาชิกกลุ่มสหกรณ์การเกษตร ร้อยละ 11.0 โดยสถาบันที่เกษตรกรเป็นน้อยที่สุดคือสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร เพียงร้อยละ 3.5

13. ภาระหนี้สินในครัวเรือน พบว่า เกษตรกรเกือบทั้งหมดมีหนี้สินกับ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ร้อยละ 91.5 รองลงมาเกษตรกรเกือบครึ่งหนึ่งมีภาระหนี้สินกับกองทุนหมู่บ้าน ร้อยละ 41.5 และเกษตรกรส่วนน้อย มีภาระหนี้สินกับ ญาติ/เพื่อนบ้าน สหกรณ์การเกษตร และธนาคารพาณิชย์ ร้อยละ 7.0 ร้อยละ 6.0 และร้อยละ 0.5 ตามลำดับ

14. รวมหนี้สิน พบว่า เกษตรกรเกือบทั้งหมดมีภาระหนี้สิน ร้อยละ 99.5 โดยเกือบครึ่งหนึ่งมีหนี้สินระหว่าง 100,001 – 200,000 บาท ร้อยละ 40.5 และเกษตรกรส่วนน้อยมีภาระหนี้สิน น้อยกว่าหรือเท่ากับ 100,000 บาท ร้อยละ 21.5 รองลงมา มีภาระหนี้สินระหว่าง 200,001 – 300,000 บาท ร้อยละ 20.0 และมีหนี้สินระหว่าง 300,001 – 400,000 บาท มีหนี้สินมากกว่าหรือเท่ากับ 500,000 บาท มีหนี้สินระหว่าง 400,001 – 500,000 บาท ร้อยละ 7.0 ร้อยละ 4.0

และร้อยละ 3.0 ตามลำดับ โดยเกษตรกรมีหนี้สินต่ำสุด 20,000 บาท สูงสุด 780,000 บาท เฉลี่ย 210,000 บาท

15. การถือครองที่ดินทางการเกษตร พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีที่ดินเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเองร้อยละ 90.0 เกษตรกรไม่ถึงกึ่งหนึ่งมีที่ดินที่ผู้อื่นให้ทำกินโดยไม่เก็บค่าเช่า ร้อยละ 32.5 รองลงมาเช่าที่ดินทำกิน ร้อยละ 15.5 และเกษตรกรส่วนน้อยมีที่ดินอื่น ๆ ในการเกษตร ร้อยละ 7.5 ซึ่งจากการศึกษากลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับจำนวนถือครองที่ดินทางการเกษตร พบว่า เกษตรกรเกือบครึ่งหนึ่งมีจำนวนที่ดินถือครองทางการเกษตรน้อยกว่า 25 ไร่ ร้อยละ 42.0 รองลงมามีจำนวนที่ดินถือครองระหว่าง 26 – 50 ไร่ ร้อยละ 35.5 และเกษตรกรส่วนน้อยมีจำนวนที่ดินถือครองระหว่าง 51 – 75 ไร่ ร้อยละ 14.5 รองลงมามีจำนวนที่ดินถือครองมากกว่า 75 ไร่ ร้อยละ 8.0 โดยเกษตรกรมีจำนวนถือครองที่ดินต่ำสุด 3 ไร่ สูงสุด 100 ไร่ เฉลี่ย 37.24 ไร่

ตารางที่ 4.1 สภาพพื้นฐานทางสังคมและทางเศรษฐกิจของเกษตรกร

n =200		
สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	113	56.5
หญิง	87	43.5
2. อายุ (ปี)		
≤ 30	15	7.5
31 – 40	50	25.0
41 – 50	95	47.5
51 – 60	36	18.0
≥ 60	4	2.0
Min 23 ปี Max 65 ปี $\bar{X}$ 43.89 ปี S.D. 0.995		
3. สถานภาพ		
โสด	10	5.0
สมรส	187	93.5
หม้าย/หย่าร้าง	3	1.5

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

n=200		
สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
4. ระดับการศึกษา		
ไม่ได้เรียน	17	8.5
ประถมศึกษา	126	63.0
มัธยมศึกษาตอนต้น	29	14.5
มัธยมศึกษาตอนปลาย ปวช. หรือเทียบเท่า	19	9.5
อนุปริญญา ปวส. หรือเทียบเท่า	2	1.0
ปริญญาตรี หรือสูงกว่า	7	3.5
5. จำนวนสมาชิกในครอบครัว		
≤ 2	6	3.0
3 – 4	122	61.0
5 – 6	68	34.0
≥ 7	4	2.0
Min 2 คน Max 7 คน $\bar{X}$ 4.26 S.D. 0.995		
6. จำนวนแรงงานภาคการเกษตรในครัวเรือน		
≤ 1	12	6.0
2 – 3	174	87.0
≥ 4	14	7.0
Min 1 คน Max 4 คน $\bar{X}$ 2.37 S.D. 0.704		
7. การประกอบอาชีพของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์* (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ทำนา	178	89.0
ทำไร่	200	100.0
ทำสวน	17	8.5
รับจ้าง	120	60.0
ค้าขาย	12	6.0
เลี้ยงปศุสัตว์	8	4.0
ประมง	2	1.0

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

n=200		
สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
8. รายได้รวมภาคการเกษตรของครัวเรือน		
≤ 100,000 บาท	71	35.5
100,001 – 200,000 บาท	61	30.5
200,001 – 300,000 บาท	49	24.5
300,001 – 400,000 บาท	8	4.0
มากกว่า 400,000 บาท	9	4.5
Min 19,000 บาท Max 47,400 บาท		
$\bar{X}$ 170,000 บาท S.D. 102,600		
9. รายได้รวมนอกภาคการเกษตร		
≤ 50,000 บาท	116	58.0
50,001 – 100,000 บาท	13	6.5
100,001 – 150,000 บาท	11	5.5
มากกว่า 150,000 บาท	6	3.0
Min 3,000 บาท Max 200,000 บาท		
$\bar{X}$ 42,200 บาท S.D. 45,110		
10. รายได้รวมทั้งหมดของครัวเรือน		
น้อยกว่า 100,000 บาท	60	30.0
100,001 – 200,000 บาท	55	27.5
200,001 – 300,000 บาท	40	20.0
300,001 – 400,000 บาท	26	13.0
400,001 – 500,000 บาท	17	8.5
มากกว่า 500,000 บาท	2	1.0
Min 30,000 บาท Max 674,000 บาท		
$\bar{X}$ 196,000 บาท S.D. 124,200		

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

n = 200

สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
11. แหล่งเงินทุนสำหรับการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ของตนเอง	114	57.0
สหกรณ์การเกษตร	24	12.0
ญาติพี่น้อง	26	13.0
นายทุน	22	11.0
ธกส.	172	86.0
กองทุนหมู่บ้าน	104	52.0
ร้านค้าการเกษตร	26	13.0
12. การเป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ไม่เป็นสมาชิกกลุ่ม	80	40.0
เป็นสมาชิกกลุ่ม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	120	60.0
กลุ่มเกษตรกร	98	49.0
กลุ่มสหกรณ์	22	11.0
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	7	3.5
กลุ่มวิสาหกิจชุมชน	23	11.5
กองทุนหมู่บ้าน	83	41.5
13. ภาระหนี้สินในครัวเรือน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ไม่ได้กู้ยืม	1	0.5
กู้ยืม	199	99.5
ธนาคารพาณิชย์	1	0.5
สหกรณ์	12	6.0
ญาติ/เพื่อนบ้าน	14	7.0
ธกส.	183	91.5
กองทุนหมู่บ้าน	83	41.5

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

			n=200
สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจ		จำนวน (ราย)	ร้อยละ
14	รวมหนี้สิน		
	$\leq 100,000$ บาท	43	21.5
	100,001 – 200,000 บาท	81	40.5
	200,001 – 300,000 บาท	40	20.0
	300,001 – 400,000 บาท	14	7.0
	400,001 – 500,000 บาท	6	3.0
	มากกว่า 500,000 บาท	8	4.0
	Min 20,000 บาท Max 780,000 บาท		
	$\bar{X}$ 210,000 บาท S.D. 1.44		
15.	การถือครองที่ดินทางการเกษตร		
	(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	180	90.0
	พื้นที่เป็นกรรมสิทธิ์ของตนเอง	31	15.5
	พื้นที่เช่า	65	32.5
	พื้นที่ผู้อื่นให้ทำกินโดยไม่เก็บค่าเช่า	15	7.5
	พื้นที่อื่น ๆ		
	จำนวนถือครองที่ดินทางการเกษตร	84	42.0
	≤ 25 ไร่	71	35.5
	26 – 50 ไร่	29	14.5
	51 – 75 ไร่	16	8.0
	มากกว่า 75 ไร่		
	Min 3 ไร่ Max 100 ไร่ $\bar{X}$ 37.24 ไร่ S.D. 22.162		

ตอนที่ 2 สภาพการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของเกษตรกร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของเกษตรกรจังหวัดพิษณุโลกได้แก่ การใช้แหล่งน้ำ พื้นที่ปลูก ช่วงเวลาการปลูก ขนาดพื้นที่ปลูก พันธุ์ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อัตราการใช้เมล็ดพันธุ์ ลักษณะและคุณสมบัติของพันธุ์ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่เกษตรกรต้องการ

แหล่งเมล็ดพันธุ์ เครื่องจักรกลและอุปกรณ์การเกษตร ราคาที่คุ้มกับต้นทุนการผลิต ลักษณะการ
ขายผลผลิต ผลการวิจัย พบว่า

1. แหล่งน้ำที่ใช้ ในการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของเกษตรกรทั้งหมด มีการเพาะปลูก
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์โดยใช้แหล่งน้ำจากนอกเขตชลประทาน

2. สภาพพื้นที่ปลูก พบว่า เกษตรกรมากกว่ากึ่งหนึ่งมีสภาพพื้นที่การปลูกเป็นที่ราบ
เชิงเขา ร้อยละ 68.5 รองลงมาเกษตรกรมีการปลูกในพื้นที่ราบลุ่ม ร้อยละ 21.0 และเกษตรกรส่วน
น้อยมีสภาพพื้นที่การปลูกทั้งในพื้นที่ราบลุ่มและในที่ราบเชิงเขา ร้อยละ 10.5

3. ช่วงเวลาการเพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ พบว่า เกษตรกรมากกว่ากึ่งหนึ่ง มี
ช่วงเวลาการเพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในฤดูฝน ร้อยละ 62.0 เกษตรกรส่วนน้อยมีช่วงเวลาใน
การปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ทั้งฤดูฝนและฤดูแล้ง ร้อยละ 32.5 และพบว่ามีเกษตรกรส่วนน้อยที่มี
ช่วงเวลาในการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในฤดูแล้งเพียงร้อยละ 5.5

4. ขนาดพื้นที่เพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ พบว่า เกษตรกรส่วนน้อยมีขนาดพื้นที่ปลูก
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10 ไร่ ร้อยละ 33.0 รองลงมา มีขนาดพื้นที่ปลูกข้าวโพด
เลี้ยงสัตว์ระหว่าง 11 – 20 ไร่ ร้อยละ 30.5 มีขนาดพื้นที่ปลูกระหว่าง 21 – 30 ไร่ ร้อยละ 16.5
มีขนาดพื้นที่ 41 – 50 ไร่ ร้อยละ 8.0 มีขนาดพื้นที่ 31 – 40 ไร่ ร้อยละ 7.0 และส่วนน้อยมีพื้นที่
ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มากกว่าหรือเท่ากับ 50 ไร่ ร้อยละ 5.0 โดยมีพื้นที่ปลูกต่ำสุด 3 ไร่ สูงสุด
60 ไร่ เฉลี่ย 21.95 ไร่

5. พันธุ์ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่ใช้ปลูก จากกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรทั้งหมด มีการใช้พันธุ์
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ลูกผสมจากบริษัทเอกชน และพบว่า ร้อยละ 43.0 ใช้พันธุ์ CP 888 รองลงมา
ร้อยละ 27.0 ใช้พันธุ์ NK48 ร้อยละ 13.50 ใช้พันธุ์ NK58 ร้อยละ 12.0 ใช้พันธุ์ Pacific 328
ร้อยละ 3.5 ใช้พันธุ์ CP801 และส่วนน้อยร้อยละ 0.5 ใช้พันธุ์ 222 และ 9901

6. อัตราเมล็ดพันธุ์ที่ใช้ พบว่าเกษตรกรไม่ถึงกึ่งหนึ่งใช้อัตราเมล็ดพันธุ์ 4 กิโลกรัม
ต่อไร่ ร้อยละ 37.0 รองลงมาใช้อัตราเมล็ดพันธุ์ 3 กิโลกรัมต่อไร่ ร้อยละ 36.5 และพบว่าเกษตรกร
ส่วนน้อยใช้อัตราเมล็ดพันธุ์ 5 กิโลกรัมต่อไร่ ร้อยละ 7.0 ใช้อัตราเมล็ดพันธุ์ 2 กิโลกรัมต่อไร่
ร้อยละ 6.0 ใช้อัตราเมล็ดพันธุ์ 2.5 กิโลกรัมต่อไร่ ร้อยละ 4.0 ใช้อัตราเมล็ดพันธุ์ 3.5 กิโลกรัม
ต่อไร่ และพบว่ามีเกษตรกรใช้อัตราเมล็ดพันธุ์ 4.25 กิโลกรัมต่อไร่ ร้อยละ 1.0 โดยอัตราการใช้
เมล็ดพันธุ์ต่ำสุด 2 กิโลกรัมต่อไร่ สูงสุด 5 กิโลกรัมต่อไร่ เฉลี่ย 3.4712 กิโลกรัมต่อไร่

7. ลักษณะและคุณสมบัติของพันธุ์ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่เกษตรกรต้องการปลูก
เกษตรกรเกือบทั้งหมด ร้อยละ 98.5 มีความต้องการพันธุ์ที่มีความทนแล้งได้นานเมื่อฝนทิ้งช่วง
รองลงมา ร้อยละ 94.5 ต้องการพันธุ์ที่ฝักหักง่าย ข้าวไม่เหนียว เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 81.5

ต้องการพันธุ์ที่มีลำต้นแข็ง ไม่หักล้มง่าย ร้อยละ 78.0 ต้องการพันธุ์ที่ต้านทานต่อโรคและแมลง ร้อยละ 71.5 ต้องการพันธุ์ที่เมล็ดสีสวย แดงเข้ม ร้อยละ 69.5 ต้องการพันธุ์ที่เก็บฝักแห้ง และ น้ำหนักเมล็ดไม่ยุบ และเกษตรกรบางส่วนร้อยละ 67.5 มีความต้องการพันธุ์ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่ เปอร์เซ็นต์กะเทาะเมล็ดสูง ชั่งเล็ก

8. แหล่งจัดการเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เกษตรกรจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ชื่อ เมล็ดพันธุ์จากร้านค้าเคมีการเกษตรในท้องถิ่น

9. เครื่องจักรและอุปกรณ์การเกษตรที่เป็นของตนเอง พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 86.5 มีเครื่องจักรอุปกรณ์การเกษตร และพบว่าเกษตรกรมากกว่ากึ่งหนึ่งมีรถไถเล็ก ร้อยละ 63.5 มีเครื่องพ่นสารเคมี ร้อยละ 58.0 และเกษตรกรไม่ถึงกึ่งหนึ่งมีอุปกรณ์ไถเตรียมดิน ร้อยละ 27.0 และพบว่ามีเกษตรกรส่วนน้อยมีรถไถใหญ่ ร้อยละ 19.5 มีเครื่องปลูก ร้อยละ 15.0 และเกษตรกรมีเครื่องทำร่นไถปุ๋ยเพียงร้อยละ 1.0

10. ราคาผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่คุ้มกับต้นทุนการผลิตตามลักษณะการขาย

1) **ขายทั้งฝัก** พบว่า เกษตรกรเกือบกึ่งหนึ่งต้องการราคา 6 บาทต่อกิโลกรัม ร้อยละ 48.5 รองลงมาต้องการราคา 7 บาทต่อกิโลกรัม ร้อยละ 26.5 และพบว่าเกษตรกรส่วน น้อยต้องการราคา 8 บาทต่อกิโลกรัม ร้อยละ 13.0 รองลงมาต้องการราคา 10 บาทต่อกิโลกรัม ร้อยละ 8.0 ต้องการราคา 9 บาทต่อกิโลกรัม ร้อยละ 2.0 ต้องการราคา 5 บาทต่อกิโลกรัม ร้อยละ 1.5 และมีเกษตรกรต้องการราคา 6.5 บาทต่อกิโลกรัมเพียงร้อยละ 0.5

2) **ขายเป็นเมล็ด** พบว่า เกษตรกรมากกว่ากึ่งหนึ่งต้องการราคา 15 บาทต่อ กิโลกรัม ร้อยละ 67.0 และเกษตรกรส่วนน้อยต้องการราคา 12 บาทต่อกิโลกรัม ร้อยละ 22.0 รองลงมาต้องการราคา 15 บาทต่อกิโลกรัม ร้อยละ 7.0 และพบว่าเกษตรกรต้องการราคา 8 บาทต่อกิโลกรัมเพียงร้อยละ 4.0

ตารางที่ 4.2 สภาพการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของเกษตรกร

n=200

สภาพการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1. แหล่งน้ำที่ใช้		
นอกเขตชลประทาน	200	100.0
2. สภาพพื้นที่การปลูก		
ราบลุ่ม	42	21.0
ราบเชิงเขา	137	68.0

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

n=200

สภาพการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ทั้งที่ราบลุ่ม และราบเชิงเขา	21	10.5
3. ช่วงเวลาการเพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์		
ฝน	124	62.0
แล้ง	11	5.5
ทั้งฝน และแล้ง	65	32.5
4. ขนาดพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์		
น้อยกว่า 10 ไร่	66	33.0
11 – 20	61	30.5
21 – 30	33	16.5
31 – 40	14	7.0
41 – 50	16	8.0
มากกว่า 50	10	5.0
Min 3 ไร่ Max 60 ไร่ $\bar{X}$ 21.95 S.D. 15.204		
5. พันธุ์ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่ใช้ปลูก		
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์พันธุ์ลูกผสม	200	100.0
CP 888	86	43.0
NK48	54	27.0
NK58	27	13.5
Pacitic 328	24	12.0
CP 801	7	3.5
CP 222	1	0.5
CP 9901	1	0.5
6. อัตราเมล็ดพันธุ์ที่ใช้		
2	12	6.0
2.5	12	6.0
3	73	36.5
3.	8	4.0

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

n = 200		
สภาพการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
3.75	5	2.5
4	74	37.0
4.25	2	1.0
5	14	7.0
Min 2 Max 5 $\bar{X}$ 3.4712 S.D. 0.73847		
7. ลักษณะและคุณสมบัติของพันธุ์ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่เกษตรกรต้องการปลูก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ฝักหักง่าย ข้าวไม่เหนียว	189	94.5
พันธุ์ทนแล้งได้นาน เมื่อฝนทิ้งช่วง	197	98.5
เก็บฝักแห้ง และน้ำหนักเมล็ดไม่ยุบ	139	69.5
ความต้านทานต่อโรคและแมลง	156	78.0
ลำต้นแข็งแรงไม่หักและล้ม	163	81.5
เปอร์เซ็นต์กะเทาะเมล็ดสูง ช้างเล็ก	135	67.5
เมล็ดสีสวย แดงเข้ม	143	71.5
8. แหล่งจัดหาเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์		
ร้านค้าเคมีการเกษตร	200	100.0
9. เครื่องจักรและอุปกรณ์การเกษตรที่เป็นของตนเอง		
ไม่มี	27	13.5
มี	173	86.5
รถไถใหญ่	39	19.5
รถไถเล็ก	127	63.5
เครื่องปลูก	30	15.0
เครื่องพ่นสารเคมี	116	58.0
เครื่องทำร่นไถปุ๋ย	2	1.0
อุปกรณ์ไถเตรียมดิน	54	27.0

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

n=200

สภาพการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
10. ราคาผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่คุ้มกับต้นทุนการผลิต		
ทั้งฝัก		
5	3	1.5
6	97	48.5
6.5	1	0.5
7	53	26.5
8	26	13.0
9	4	2.0
10	16	8.0
สีเป็นเมล็ด		
8	8	4.0
10	134	67.0
12	44	22.0
15	14	7.0
Min 5 บาท Max 10 บาท $\bar{X}$ 6.8925 บาท S.D. 1.2132		
Min 8 บาท Max 15 บาท $\bar{X}$ 10.7100 บาท S.D.1.5157		

ตอนที่ 3 การปฏิบัติตามเทคโนโลยีการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

จากการสอบถามและเก็บข้อมูล จากเกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้คำถามที่เป็นลักษณะถามการปฏิบัติแบบเลือกตอบ ได้แก่ ปฏิบัติประจำ/บ่อย ๆ ปฏิบัติบางครั้ง และไม่เคยปฏิบัติ ในการใช้เทคโนโลยีการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของเกษตรกรของจังหวัดพิษณุโลก พบว่าการปฏิบัติตามเทคโนโลยีการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มีการปฏิบัติในแต่ละด้านดังนี้

1. การเตรียมดิน จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างพบว่า การเตรียมดินทั้งหมด 9 ประเด็น เกษตรกรส่วนใหญ่มีการปฏิบัติตามเทคโนโลยีการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ด้านการเตรียมดินโดยสามารถเรียงตามลำดับการปฏิบัติได้ดังนี้ 1) ไถแปรด้วยพลั่ว 1 ครั้ง ปรับระดับดินให้เสมอ

2) ตากดินหลังไถแปร 7 – 10 วันก่อนปลูก 3) ตากดิน หลังไถประมาณ 7 – 10 วัน 4) มีการชักร่องระหว่างแถวข้าวโพดก่อนปลูก 5) ใส่ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมักก่อนไถแปร 6) ไถด้วยพาดสาม 1 ครั้ง ลึก 20 – 30 เซนติเมตร 7) คราดเก็บเศษซากพืชออกจากแปลง 8) มีการตรวจวิเคราะห์ดินก่อนปลูก 9) มีการใช้ปูนขาว เมื่อค่า pH ต่ำกว่า 5.5 ตามลำดับ

2. การเลือกพันธุ์ที่ใช้ปลูก จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีการปฏิบัติตามเทคโนโลยีการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ด้านการเลือกพันธุ์ที่ใช้ปลูก ทั้งหมด 4 ประเด็น โดยสามารถเรียงตามลำดับการปฏิบัติได้ดังนี้ 1) การเจริญเติบโตดีเหมาะสมกับสภาพดิน ฟ้า อากาศ 2) เลือกพันธุ์ที่ให้ผลผลิตสูง 3) ด้านทานโรคราน้ำค้าง และ 4) เมล็ดพันธุ์ราคาถูก ตามลำดับ

3. วิธีการปลูก จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีการปฏิบัติตามเทคโนโลยีการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในด้านการปลูก ทั้งหมด 8 ประเด็น โดยสามารถเรียงตามลำดับการปฏิบัติได้ดังนี้ 1) พ่นสารเคมีคุมวัชพืชตามคำแนะนำ กลุ่มดินหลังหยอดเมล็ดก่อนที่ข้าวโพดและวัชพืชงอก 2) ใช้อัตราเมล็ดพันธุ์ 3 – 4 กิโลกรัมต่อไร่ 3) การปลูกโดยใช้เครื่องหยอดติดท้ายรถแทรกเตอร์ 4) การใส่ปุ๋ยครั้งที่ 1 รองพื้นสูตร 15-15-15 หรือ 16-16-16 พร้อมหยอดเมล็ด 5) ระยะระหว่างแถว 75 เซนติเมตร ระหว่างหลุม 20 – 25 เซนติเมตร 6) คลุกเมล็ดพันธุ์ด้วยสารเคมีป้องกันโรคราน้ำค้างก่อนปลูก 7) การหยอดข้าวโพดเลี้ยงสัตว์หลุมละ 1 – 2 เมล็ด มีการถอนแยกเมื่อข้าวโพดอายุประมาณ 14 วัน หลังงอกให้เหลือหลุมละ 1 ต้น และ 8) การปลูกโดยใช้แรงงานคนแบบชักร่องหยอด ตามลำดับ

4. การดูแลรักษา จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีการปฏิบัติตามเทคโนโลยีการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในด้านการดูแลรักษา ทั้งหมด 4 ประเด็น โดยสามารถเรียงตามลำดับการปฏิบัติได้ดังนี้ 1) มีการใส่ปุ๋ยครั้งที่ 2 เมื่อข้าวโพดอายุ 30 วัน ในระยะบำรุงต้นใช้สูตร 46-0-0 โดยเป็นแถวข้างโคนต้น 2) การกำจัดวัชพืชระหว่างแถวด้วยแรงงานคนหรือเครื่องจักรเมื่อข้าวโพดอายุ 20 – 25 วันก่อนให้ปุ๋ย 3) มีการฉีดพ่นสารเคมีป้องกันกำจัดโรคแมลงศัตรูพืช เมื่อมีการระบาดรุนแรง และ 4) เกษตรกรเกือบครึ่งไม่มีการให้น้ำข้าวโพดในช่วงผสมเกสรหรือเมื่อข้าวโพด อายุ 50 – 55 วัน หลังปลูกเพื่อให้ติดเมล็ดดี ตามลำดับ

5. การเก็บเกี่ยวผลผลิต จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างในด้านการเก็บเกี่ยวผลผลิตทั้งหมด 4 ประเด็น พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีการปฏิบัติตามเทคโนโลยีการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ด้านการดูแลรักษา ตามลำดับดังนี้ 1) เกษตรกรทั้งหมดมีการเก็บเกี่ยวโดยใช้แรงงานคน 2) มีระยะการเก็บเกี่ยวข้าวโพดที่เหมาะสม (ข้าวโพดแก่จัด หรือแห้งหมดทั้งแปลงแล้ว 7 วัน หรือตามอายุ 110 – 120 วัน) 3) เกษตรกรมีการตากฝักบนลานที่แห้ง และ 4) มีการใช้เครื่องจักรในการเก็บเกี่ยวผลผลิต

6. การบันทึกข้อมูล จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างในด้านการบันทึกข้อมูล ทั้งหมด 4 ประเด็น สามารถเรียงตามลำดับการปฏิบัติได้ ดังนี้ 1) วันที่ให้ปุ๋ย ชนิด และอัตราปุ๋ยที่ใช้ 2) พันธุ์ วันปลูก ออกช่อดอกและออกไหม 3) วันที่ศัตรูระบาด ชนิด และปริมาณ 4) สภาพแวดล้อม

ตารางที่ 4.3 การปฏิบัติตามเทคโนโลยีการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

n=200

การปฏิบัติตามเทคโนโลยีการ ผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	ระดับความคิดเห็น (จำนวน/ร้อยละ)			$\bar{X}$	S.D.	อันดับ
	ไม่ปฏิบัติ	ปฏิบัติ				
		บางครั้ง	ประจำ บ่อยๆ			
1. การเตรียมดิน						
1.1 ไถด้วยพาสสาม 1 ครั้ง ลึก 20 – 30 เซนติเมตร	80 (40.0)	71 (35.5)	49 (24.5)	0.84	0.790	6
1.2 ตากดิน หลังไถตะ ประมาณ 7 – 10 วัน	35 (17.5)	106 (53.0)	59 (29.5)	1.12	0.677	3
1.3 ไถแปรด้วยพาสเจ็ด 1 ครั้ง ปรับระดับดินให้เสมอ	25 (12.5)	102 (51.0)	73 (36.5)	1.24	0.659	1
1.4 คราดเก็บเศษซากพืชออก จากแปลง	133 (66.5)	49 (24.5)	18 (9.0)	0.42	0.653	7
1.5 ใส่ปุ๋ยคอก หรือ ปุ๋ยหมัก ก่อนไถแปร	59 (29.5)	113 (56.5)	28 (14.0)	0.84	0.643	5
1.6 ตากดิน หลังไถแปร 7 – 10 วันก่อนปลูก	31 (15.5)	110 (55.0)	59 (29.5)	1.14	0.658	2
1.7 มีการตรวจวิเคราะห์ดิน ก่อนปลูก	142 (71.0)	42 (21.0)	16 (8.0)	0.37	0.629	8
1.8 มีการใส่ปูนขาว เมื่อ ค่า pH ต่ำกว่า 5.5	159 (79.5)	26 (13.0)	15 (7.5)	0.28	0.594	9

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

n=200

การปฏิบัติตามเทคโนโลยี การผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	ระดับความคิดเห็น (จำนวน/ร้อยละ)			$\bar{X}$	S.D.	อันดับ
	ไม่ปฏิบัติ	ปฏิบัติ				
		บางครั้ง	ประจำ บ่อยๆ			
1.9 มีการชักร่องระหว่างแถว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ก่อนปลูก	43 (21.5)	97 (48.5)	60 (30.0)	1.08	0.714	4
2. การเลือกพันธุ์ที่ใช้ปลูก						
2.1 ผลผลิตสูง	7 (3.5)	64 (32.0)	129 (64.5)	1.61	0.556	1
2.2 ต้านทานโรคราน้ำค้าง	15 (7.5)	63 (31.5)	122 (61.0)	1.54	0.633	3
2.3 เจริญเติบโตดีเหมาะสม กับสภาพดิน ฟ้า อากาศ	6 (3.0)	67 (33.5)	127 (63.5)	1.60	0.652	2
2.4 เมล็ดพันธุ์ราคาถูก	26 (13.0)	107 (53.5)	67 (33.5)	1.20	0.652	4
3. วิธีการปลูก						
3.1 การปลูกใช้แรงงานคน แบบชักร่องหยอด	49 (24.5)	137 (68.5)	14 (7.0)	0.82	0.535	8
3.2 การปลูกใช้เครื่องหยอด ดีดท้ายรถแทรกเตอร์	12 (6.0)	69 (34.5)	119 (59.5)	1.54	0.609	4
3.3 ระยะระหว่างแถว 75 ซม. ระยะระหว่างหลุม 20 – 25 ซม.	18 (9.0)	107 (53.5)	74 (37.0)	1.28	0.621	6
3.4 หยอดเมล็ดหลุมละ 1 – 2 เมล็ด มีการถอนแยกเมื่อ ข้าวโพดอายุประมาณ 14 วัน หลังงอกให้เหลือหลุมละ 1 ต้น	42 (21.0)	109 (54.5)	49 (24.5)	1.04	0.675	7

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

n = 200

การปฏิบัติตามเทคโนโลยีการ ผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	ระดับความคิดเห็น (จำนวน/ร้อยละ)			$\bar{X}$	S.D.	อันดับ
	ไม่ปฏิบัติ	ปฏิบัติ				
		บางครั้ง	ประจำ บ่อยๆ			
3.5 ใช้เมล็ด 3 – 4 กิโลกรัม/ ไร่	5 (2.5)	73 (36.5)	122 (61.0)	1.58	0.542	2
3.6 ใส่ปุ๋ยครั้งที่ 1 รองพื้น สูตร 15-15-15 หรือ 16-16-16 พร้อมหยอดเมล็ด	14 (7.0)	70 (35.0)	116 (58.0)	1.51	0.626	5
3.7 คลุกเมล็ดพันธุ์ด้วย สารเคมีป้องกันโรคราน้ำค้าง ก่อนปลูก	25 (12.5)	39 (19.5)	136 (68.0)	1.56	0.707	3
3.8 พ่นสารคุมวัชพืชตาม คำแนะนำกลุ่มดินหลังหยอดเมล็ด ก่อนที่ข้าวโพดและวัชพืชงอก	0 (0.0)	29 (14.5)	171 (85.5)	1.86	0.353	1
4. การดูแลรักษา						
4.1 กำจัดวัชพืชระหว่างแถว ด้วยแรงงานคน หรือเครื่องจักร เมื่อข้าวโพดอายุ 20 – 25 วัน ก่อนให้ปุ๋ย	38 (19.0)	97 (48.5)	65 (32.5)	1.14	0.707	2
4.2 ใส่ปุ๋ยครั้งที่ 2 เมื่อ ข้าวโพดอายุ 30 วัน ในระยะ บำรุงต้น ใช้ปุ๋ยสูตร 46-0-0 โรยเป็นแถวข้างโคนต้น	3 (1.5)	68 (34.0)	129 (64.5)	1.63	0.514	1

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

n = 200

การปฏิบัติตามเทคโนโลยีการ ผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	ระดับความคิดเห็น (จำนวน/ร้อยละ)			$\bar{X}$	S.D.	อันดับ
	ไม่ปฏิบัติ	ปฏิบัติ				
		บางครั้ง	ประจำ บ่อยๆ			
4.3 มีการให้น้ำข้าวโพด ในช่วงผสมเกสร หรือเมื่อ ข้าวโพดอายุ 50 – 55 วันหลัง ปลูก เพื่อให้ติดเมล็ดดี	82 (41.0)	62 (31.0)	56 (28.0)	0.87	0.822	4
4.4 ฉีดพ่นสารเคมีป้องกัน กำจัดโรคแมลงศัตรูพืช เมื่อมี การระบาดรุนแรง	39 (19.5)	96 (48.0)	65 (32.5)	1.13	0.711	3
5. การเก็บเกี่ยวผลผลิต						
5.1 ระยะที่เก็บเกี่ยวข้าวโพด ที่เหมาะสม (ข้าวโพดแก่จัดหรือ แห้งหมดทั้งแปลงแล้ว 7 วัน หรือตามอายุ 110 – 120 วัน	0 (0.0)	77 (38.5)	123 (61.5)	1.62	0.488	2
5.2 การเก็บเกี่ยวโดยใช้ แรงงานคน	8 (4.0)	38 (19.0)	154 (77.0)	1.73	0.528	1
5.3 เก็บเกี่ยวโดยใช้ เครื่องจักรกล	138 (69.0)	45 (22.5)	17 (8.5)	0.40	0.641	4
5.4 มีการตากฝักบนลานที่ แห้ง	126 (63.0)	45 (22.5)	29 (14.5)	0.52	0.737	3

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

n = 200

การปฏิบัติตามเทคโนโลยีการ ผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	ระดับความคิดเห็น (จำนวน/ร้อยละ)			$\bar{X}$	S.D.	อันดับ
	ไม่ปฏิบัติ	ปฏิบัติ				
		บางครั้ง	ประจำ บ่อยๆ			
6. การบันทึกข้อมูล						
6.1 สภาพแวดล้อม	141 (70.5)	40 (20.0)	19 (9.5)	0.39	0.656	3
6.2 พันธุ์ วันที่ปลูก ออกช่อดอก และออกใหม่	107 (53.5)	69 (34.5)	24 (12.0)	0.58	0.697	2
6.3 วันที่ให้ปุ๋ย ชนิด และอัตราปุ๋ยที่ใช้	106 (53.0)	60 (30.0)	34 (17.0)	0.64	0.757	1
6.4 วันที่ศัตรูระบาด ชนิดและปริมาณ	134 (67.0)	53 (26.5)	13 (6.5)	0.40	0.609	4

ตอนที่ 4 ต้นทุนและผลตอบแทนจากการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ต่อไร่

จากการสัมภาษณ์และเก็บข้อมูล เกี่ยวกับต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง ในปี 2556 มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

4.1 ต้นทุนการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ต่อไร่ ของเกษตรกรจังหวัดพิษณุโลก ในปี 2556 ผลการวิจัย พบว่า

1) **ค่าเตรียมดิน** ในปี 2556 เกษตรกรส่วนมาก มีต้นทุนที่เป็นค่าเตรียมดินน้อยกว่าหรือเท่ากับ 500 บาทต่อไร่ ร้อยละ 83.0 เกษตรกรส่วนน้อย มีต้นทุนที่เป็นค่าเตรียมดินระหว่าง 601 – 700 บาทต่อไร่ , ค่าเตรียมดินระหว่าง 701 – 800 บาทต่อไร่ และ 501 – 600 บาทต่อไร่ มีค่าเตรียมดินมากกว่า 800 บาทต่อไร่ ร้อยละ 9.0 ร้อยละ 3.5 ร้อยละ 3.0 และร้อยละ 1.5 ตามลำดับ โดยมีต้นทุนการเตรียมดินต่ำสุด 300 บาทต่อไร่ สูงสุด 875 บาทต่อไร่ มีต้นทุนการเตรียมดินเฉลี่ย 460.56 บาทต่อไร่

2) **ค่าปลูก** ซึ่งเป็นค่าเมล็ดพันธุ์และค่าจ้างปลูกในปี 2556 เกษตรกรมากกว่าครึ่งหนึ่ง มีต้นทุนที่เป็นค่าปลูกระหว่าง 251 – 500 บาทต่อไร่ ร้อยละ 55.5 รองลงมาเกษตรกรส่วนน้อยมีค่าปลูกระหว่าง 501 – 750 บาทต่อไร่ ร้อยละ 27.0 มีค่าปลูกน้อยกว่าหรือเท่ากับ 250 บาทต่อไร่ ร้อยละ 7.0 มีค่าปลูกระหว่าง 751 – 1,000 บาทต่อไร่ ร้อยละ 6.0 และมีค่าปลูกมากกว่า 1,000 บาทต่อไร่ ร้อยละ 4.5 โดยมีค่าปลูกต่ำสุด 100 บาท สูงสุด 1,150 บาท เฉลี่ย 548.60 บาทต่อไร่

3) **ค่าปุ๋ย** ในปี 2556 เกษตรกรไม่ถึงกึ่งหนึ่งมีต้นทุนค่าปุ๋ยระหว่าง 501 – 1,000 บาทต่อไร่ ร้อยละ 39.5 และมีต้นทุนค่าปุ๋ยระหว่าง 1,001 – 1,500 บาทต่อไร่ ร้อยละ 35.5 เกษตรกรส่วนน้อยมีต้นทุนค่าปุ๋ยมากกว่า 1,500 บาทต่อไร่ ร้อยละ 14.0 และมีต้นทุนค่าปุ๋ยน้อยกว่าหรือเท่ากับ 500 บาทต่อไร่ ร้อยละ 11.0 โดยมีต้นทุนค่าปุ๋ยต่ำสุดที่ 100 บาทต่อไร่ สูงสุดที่ 2,000 บาทต่อไร่ มีต้นทุนค่าปุ๋ยเฉลี่ยค่าที่ 1,099.22 บาทต่อไร่

4) **ค่าสารเคมี** ในปี 2556 เกษตรกรไม่ถึงกึ่งหนึ่งมีค่าใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชและวัชพืช ระหว่าง 401 – 500 บาทต่อไร่ ร้อยละ 35.0 รองลงมาใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชและวัชพืชระหว่าง 101 – 200 บาทต่อไร่ ร้อยละ 23.5 และมีค่าใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชและวัชพืชน้อยกว่าหรือเท่ากับ 100 บาทต่อไร่ ร้อยละ 20.0 และมีเกษตรกรเพียงส่วนน้อยมีค่าใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชและวัชพืชระหว่าง 201 – 300 บาทต่อไร่ มีค่าใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชและวัชพืชระหว่าง 301 – 400 บาทต่อไร่ ร้อยละ 9.0 และร้อยละ 8.0 ตามลำดับ และมีเพียงส่วนน้อยมีค่าใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชและวัชพืชมากกว่า 500 บาทต่อไร่ ร้อยละ 4.5 โดยมีต้นทุนค่าสารเคมีต่ำสุด 50 บาทต่อไร่ สูงสุด 600 บาทต่อไร่ เฉลี่ย 307.87 บาทต่อไร่

5) **ค่าจ้างแรงงานดูแลรักษา** เป็นค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับการใส่ปุ๋ย การใช้แรงงานคน ในปี 2556 เกษตรกรบางส่วน ร้อยละ 27.0 มีค่าจ้างแรงงานดูแลรักษาระหว่าง 101 – 200 บาทต่อไร่ และเกษตรกรร้อยละ 20.5 มีค่าจ้างแรงงานดูแลรักษาน้อยกว่าหรือเท่ากับ 100 บาทต่อไร่ และเกษตรกรส่วนน้อยร้อยละ 8.0 มีค่าจ้างแรงงานดูแลรักษาระหว่าง 301 – 400 บาทต่อไร่ และร้อยละ 5.5 มีค่าจ้างแรงงานดูแลรักษาระหว่าง 201 – 300 บาทต่อไร่ และร้อยละ 5.0 มีค่าจ้างแรงงานดูแลรักษาระหว่าง 401 – 500 บาทต่อไร่ และร้อยละ 1.5 มีค่าจ้างแรงงานดูแลรักษา มากกว่า 500 บาทต่อไร่ ตามลำดับ โดยมีค่าจ้างแรงงานดูแลรักษาต่ำสุด 83 บาท สูงสุด 625 บาท เฉลี่ย 219.04 บาทต่อไร่

6) **ค่าเก็บเกี่ยว** ในปี 2556 เกษตรกรเกือบกึ่งหนึ่งมีค่าเก็บเกี่ยวระหว่าง 401 – 500 บาทต่อไร่ ร้อยละ 43.0 และเกษตรกรส่วนน้อยมีค่าเก็บเกี่ยวมากกว่า 700 บาทต่อไร่ ร้อยละ 20.0 มีค่าเก็บเกี่ยวน้อยกว่าหรือเท่ากับ 300 บาทต่อไร่ ร้อยละ 14.5 มีค่าเก็บเกี่ยวระหว่าง 601 –

700 บาทต่อไร่ ร้อยละ 12.0 มีค่าเก็บเกี่ยวระหว่าง 301–400 บาทต่อไร่ ร้อยละ 5.5 และมีค่าเก็บเกี่ยวระหว่าง 501–600 บาทต่อไร่ ร้อยละ 5.0 ตามลำดับ โดยมีค่าเก็บเกี่ยวต่ำสุด 166 บาทต่อไร่ สูงสุด 900 บาทต่อไร่ เฉลี่ย 178.225 บาทต่อไร่

7) **ค่าขนส่งผลผลิต** เกษตรกรมีต้นทุนการผลิตเพื่อไปจำหน่ายและขนส่งจากไร่ เข้าเก็บในยุ้งฉาง ในปี 2556 พบว่าเกษตรกรกึ่งหนึ่งมีค่าขนส่งผลผลิตระหว่าง 201–300 บาทต่อไร่ ร้อยละ 50.5 และเกษตรกรส่วนน้อยมีค่าขนส่งระหว่าง 401–500 บาทต่อไร่ ร้อยละ 18.5 เกษตรกรมีค่าขนส่งผลผลิตระหว่าง 301–400 บาทต่อไร่ ร้อยละ 13.0 เกษตรกรมีค่าขนส่งผลผลิตระหว่าง 101–200 บาทต่อไร่ ร้อยละ 11.0 มีค่าขนส่งมากกว่า 500 บาทต่อไร่ เกษตรกรส่วนน้อยร้อยละ 3.0 และค่าขนส่งผลผลิตน้อยกว่าหรือเท่ากับ 100 บาทต่อไร่ ร้อยละ 1.5 ตามลำดับ โดยมีค่าขนส่งต่ำสุด 83 บาท สูงสุด 650 บาทต่อไร่ เฉลี่ย 331.77 บาทต่อไร่

8) **รวมต้นทุนการผลิต** ในปี 2556 เกษตรกรมากกว่ากึ่งหนึ่งมีต้นทุนการผลิตรวมระหว่าง 3,001–4,000 บาทต่อไร่ ร้อยละ 67.5 เกษตรกรส่วนน้อยมีต้นทุนการผลิตรวมระหว่าง 2,001–3,000 บาทต่อไร่ ร้อยละ 22.5 มีต้นทุนการผลิตรวมระหว่าง 4,001–5,000 บาทต่อไร่ ร้อยละ 8.0 มีต้นทุนการผลิตรวมมากกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาท ร้อยละ 2.0 และมีต้นทุนการผลิตน้อยกว่าหรือเท่ากับ 2,000 บาทต่อไร่ ร้อยละ 0.5 โดยมีต้นทุนในการผลิตต่ำสุด 1,887 บาทต่อไร่ สูงสุด 5,350 บาทต่อไร่ เฉลี่ย 3,432.89 บาทต่อไร่

ตารางที่ 4.4 ต้นทุนการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปี 2556

n=200		
ประเด็นต้นทุนการผลิต	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1. ค่าเตรียมดิน (บาทต่อไร่)		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 500	166	83.0
501 – 600	6	3.0
601 – 700	18	9.0
701 – 800	7	3.5
มากกว่า 800	3	1.5
Min 300 บาท Max 875 บาท $\bar{X}$ 460.56 บาท S.D. 142.222		

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

n=200		
ประเด็นต้นทุนการผลิต	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
2. ค่าปลูก (บาทต่อไร่)		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 250	14	7.0
251 – 500	111	55.5
501 – 750	54	27.0
751 – 1,000	12	6.0
มากกว่า 1,000	9	4.5
Min 100 บาท Max 1,150 บาท $\bar{X}$ 548.60 บาท S.D. 197.871		
3. ค่าปุ๋ย (บาทต่อไร่)		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 500	22	11.0
501 – 1,000	79	39.5
1,001 – 1,500	71	35.5
มากกว่า 1,500	28	14.0
Min 100 บาท Max 2,000 บาท $\bar{X}$ 1,099.22 บาท S.D. 427.491		
4. ค่าสารเคมี (บาทต่อไร่)		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 100	40	20.0
101 – 200	47	23.5
201 – 300	18	9.0
301 – 400	16	8.0
401 – 500	70	35.0
มากกว่า 500	9	4.5
Min 50 บาท Max 600 บาท $\bar{X}$ 307.87 บาท S.D. 181.798		
5. ค่าจ้างแรงงานดูแลรักษา (บาทต่อไร่)		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 100	41	20.5
101 – 200	54	27.0
201 – 300	11	5.5
301 – 400	16	8.0

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

n=200		
ประเด็นต้นทุนการผลิต	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
401 – 500	10	5.0
มากกว่า 500	3	1.5
Min 83 บาท Max 625 บาท $\bar{X}$ 219.04 บาท S.D. 133.678		
6. ค่าเก็บเกี่ยว (บาทต่อไร่)		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 300	29	14.5
301 – 400	11	5.5
401 – 500	86	43.0
501 – 600	10	5.0
601 – 700	24	12.0
มากกว่า 700	40	20.0
Min 166 บาท Max 900 บาท $\bar{X}$ 178.225 บาท S.D. 178.225		
7. ค่าขนส่งผลผลิต (บาทต่อดัน)		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 100	3	1.5
101 – 200	22	11.0
201 – 300	101	50.5
301 – 400	26	13.0
401 – 500	37	18.5
มากกว่า 500	6	3.0
Min 83 บาท Max 650 บาท $\bar{X}$ 331.77 บาท S.D. 112.690		
8. รวมต้นทุนการผลิต (บาทต่อไร่)		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 2,000	1	0.5
2,001 – 3,000	45	22.5
3,001 – 4,000	134	67.5
4,001 – 5,000	16	8.0
มากกว่า 5,000	4	2.0
Min 1,887 บาท Max 5,350 บาท $\bar{X}$ 3,432.89 บาท S.D. 593.299		

4.2 ผลตอบแทนการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ต่อไร่ของเกษตรกรจังหวัดพิษณุโลก ในปี 2556 ผลการวิจัย พบว่า

1) **ราคาขายผลผลิต** พบว่า ในปี 2556 เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 53.5 ขายผลผลิตราคาระหว่าง 3.00 – 5.00 บาทต่อกิโลกรัม เกษตรกรร้อยละ 45.0 ขายผลผลิตราคา ระหว่าง 5.01 – 7.00 บาทต่อกิโลกรัม และเกษตรกรร้อยละ 1.5 ขายผลผลิตราคา 7.01 – 9.00 บาทต่อกิโลกรัม โดยขายผลผลิตราคาต่ำสุด 3.60 บาทต่อกิโลกรัม สูงสุด 9 บาทต่อกิโลกรัม เฉลี่ย 5.274 บาทต่อกิโลกรัม

2) **จำนวนผลผลิตต่อไร่** พบว่า ในปี 2556 เกษตรกรร้อยละ 62.0 ได้ผลผลิตเฉลี่ยระหว่าง 501 – 1,000 กิโลกรัมต่อไร่ และเกษตรกรร้อยละ 21.5 ได้ผลผลิตเฉลี่ยระหว่าง 1,501 – 2,000 กิโลกรัมต่อไร่

3) **รายได้รวม** พบว่าในปี 2556 เกษตรกรร้อยละ 42.0 มีรายได้รวมจากการขายผลผลิตระหว่าง 3,001 – 5,000 บาทต่อไร่ และร้อยละ 38.0 มีรายได้รวมจากการขายผลผลิตระหว่าง 5,001 – 7,000 บาทต่อไร่ และเกษตรกรร้อยละ 14.0 มีรายได้รวมจากการขายผลผลิตระหว่าง 7,001 – 9,000 บาทต่อไร่ และเกษตรกรบางส่วนร้อยละ 5.0 มีรายได้รวมจากการขายผลผลิตมากกว่าหรือเท่ากับ 9,000 บาทต่อไร่ และเกษตรกรส่วนน้อยร้อยละ 1.0 มีรายได้รวมจากการขายผลผลิตน้อยกว่าหรือเท่ากับ 3,000 บาทต่อไร่ ตามลำดับ โดยเกษตรกรมีรายได้รวมจากการขายผลผลิตต่ำสุด 2,902 บาทต่อไร่ สูงสุด 9,875 บาทต่อไร่ เฉลี่ย 5,722.28 บาทต่อไร่

4) **กำไร** พบว่าในปี 2556 กำไรสุทธิจากการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เกษตรกรร้อยละ 28.5 มีกำไรสุทธิระหว่าง 1,001 – 2,000 บาทต่อไร่ เกษตรกรร้อยละ 23.0 มีกำไรสุทธิน้อยกว่าหรือเท่ากับ 1,000 บาทต่อไร่ เกษตรกรร้อยละ 20.5 มีกำไรสุทธิระหว่าง 3,001 – 4,000 บาทต่อไร่ เกษตรกรร้อยละ 19.0 มีกำไรสุทธิระหว่าง 2,001 – 3,000 บาท และเกษตรกรส่วนน้อยร้อยละ 5.0 มีกำไรสุทธิเท่ากับหรือมากกว่า 5,000 บาทต่อไร่ เกษตรกรร้อยละ 4.0 มีกำไรสุทธิระหว่าง 4,001 – 5,000 บาทต่อไร่ ตามลำดับ โดยเกษตรกรมีกำไรสุทธิน้อยที่สุด 318 บาทต่อไร่ สูงสุด 6,900 บาทต่อไร่ เฉลี่ย 2,295.51 บาทต่อไร่

โดยผลการวิจัยในประเด็นต้นทุนการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง ได้แสดงตามตารางที่ 4.5 ผลตอบแทนการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปี 2556 ดังนี้

ตารางที่ 4.5 ผลตอบแทนการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปี 2556

n=200		
ประเด็นต้นทุนการผลิต	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1. ราคาขาย (บาทต่อกิโลกรัม)		
3.00 – 5.00	107	53.5
5.01 – 7.00	90	45.0
7.01 – 9.00	3	1.5
Min 3.60 Max 9 $\bar{X}$ 5.274 S.D. 0.97388		
2. จำนวนผลผลิต (กิโลกรัมต่อไร่)		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 500	6	3.0
501 – 1,000	124	62.0
1,001 – 1,500	22	11.0
1,501 – 2,000	43	21.5
มากกว่า 2,000	5	2.5
Min 500 Max 2,194 $\bar{X}$ 1,153 S.D. 462.124		
3. รายได้รวม (บาทต่อไร่)		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 3,000	2	1.0
3,001 – 5,000	84	42.0
5,001 – 7,000	76	38.0
7,001 – 9,000	28	14.0
มากกว่า 9,000	10	5.0
Min 2,902 Max 9,875 $\bar{X}$ 5,722.28 S.D. 1,553.020		
4. กำไรสุทธิ (บาทต่อไร่)		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 1,000	46	23.0
1,001 – 2,000	57	28.5
2,001 – 3,000	38	19.0
3,001 – 4,000	41	20.5
4,001 – 5,000	8	4.0
มากกว่า 5,000	10	5.0
Min 318 Max 6,900 $\bar{X}$ 2,295.51 S.D. 1,469		

ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรในการส่งเสริมการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

5.1 ปัญหาการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของเกษตรกร

จากการศึกษาพบว่า ระดับปัญหาในการเตรียมดิน เมล็ดพันธุ์ การปลูก หรือการหยอดเมล็ดพันธุ์ การดูแลรักษา การเก็บเกี่ยว และการบันทึกข้อมูล โดยสามารถจัดอันดับปัญหาในแต่ละด้านได้ ดังนี้

- 1) **ปัญหาการเตรียมดิน** พบว่า เกษตรกรมีปัญหาด้านการเตรียมดินทั้ง 3 ประเด็น ได้แก่ หน้าดินตื้น/มีดินดาน ร้อยละ 97.5 , การเตรียมดินก่อนปลูก ร้อยละ 94.0 และการปรับปรุงดินทำได้ยาก ร้อยละ 77.0 ตามลำดับ
- 2) **เมล็ดพันธุ์** พบว่า เกษตรกรมีปัญหาด้านเมล็ดพันธุ์ทั้ง 4 ประเด็น ได้แก่ ราคาของเมล็ดพันธุ์แพง ร้อยละ 100.0 , ไม่สามารถผลิตเมล็ดพันธุ์ได้ ร้อยละ 97.5 , ขนาดของเมล็ดพันธุ์ไม่สม่ำเสมอ ร้อยละ 92.0 และไม่มีพันธุ์ที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม ร้อยละ 89.0 ตามลำดับ
- 3) **การปลูกหรือหยอดเมล็ดพันธุ์** พบว่า เกษตรกรมีปัญหาด้านการปลูกหรือการหยอดเมล็ดพันธุ์ ทั้ง 3 ประเด็น ได้แก่ สภาพดินแห้งหรือเปียกเกินไป ร้อยละ 94.0 , คุณภาพการงอกของเมล็ดต่ำ ร้อยละ 86.5 และ เครื่องจักรกลการเกษตรไม่เพียงพอ ร้อยละ 84.5 ตามลำดับ
- 4) **การดูแลรักษา** พบว่า เกษตรกรมีปัญหาด้านการดูแลรักษา ทั้ง 5 ประเด็น ได้แก่ ปุ๋ยมีราคาแพงใส่ไม่เพียงพอ ร้อยละ 97.0 , ฝนทิ้งช่วง ร้อยละ 94.5 , มีการระบาดของโรคและแมลง ร้อยละ 91.5 , ขาดแคลนแรงงานคน ร้อยละ 87.5 และ ไม่มีการกำจัดวัชพืช ร้อยละ 85.5 ตามลำดับ
- 5) **การเก็บเกี่ยวผลผลิต** พบว่า เกษตรกรมีปัญหาด้านการเก็บเกี่ยวทั้ง 2 ประเด็น ได้แก่ ขาดแรงงานคนเก็บเกี่ยว ร้อยละ 89.0 และ ไม่มีเครื่องจักรเก็บเกี่ยว ร้อยละ 81.5
- 6) **อื่น ๆ** พบว่า เกษตรกรทั้งหมดมีปัญหาในประเด็นราคาตกต่ำ รองลงมามีปัญหาในการส่งเสริมฯไม่ทั่วถึง, ปัญหาแหล่งจำหน่ายมีน้อย และปัญหาประสบภัยธรรมชาติ ตามลำดับ

โดยผลการวิจัย ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรในการส่งเสริมการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ได้แสดงตามตารางที่ 5.1 ปัญหาของเกษตรกรในการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

ตารางที่ 5.1 ปัญหาของเกษตรกรในการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

n = 200

ปัญหาการผลิต ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	ไม่มี ปัญหา	ระดับของปัญหา (จำนวน/ร้อยละ)			$\bar{X}$	S.D.	อันดับ
		น้อย	ปานกลาง	มาก			
1. ปัญหาการเตรียมดิน							
1.1 การเตรียมดินก่อนปลูก	12 (6.0)	31 (15.5)	73 (36.5)	84 (42.0)	2.14	0.893	3
1.2 หน้าดินตื้น/มีดินดาน	5 (2.5)	27 (13.5)	70 (35.0)	98 (49.0)	2.30	0.797	1
1.3 การปรับปรุงดินทำได้ยาก	7 (3.5)	39 (19.5)	43 (21.5)	111 (55.5)	2.29	0.900	2
2. เมล็ดพันธุ์							
2.1 ขนาดของเมล็ดพันธุ์ไม่ สม่ำเสมอ	16 (8.0)	42 (21.0)	91 (45.5)	51 (25.5)	1.88	0.881	3
2.2 ราคาของเมล็ดพันธุ์แพง	0	25	26	149	2.62	0.699	2
2.3 ไม่สามารถผลิตเมล็ด พันธุ์ได้	(0.0)	(12.5)	(13.0)	(74.5)			
2.4 ไม่มีพันธุ์ที่เหมาะสม กับสภาพแวดล้อม	5 (2.5)	18 (9.0)	12 (6.0)	165 (82.5)	2.68	0.741	1
3. การปลูกหรือการหยอดเมล็ด พันธุ์	22 (11.0)	33 (16.5)	94 (47.0)	51 (25.5)	1.87	0.921	4
3.1 คุณภาพการงอกของ เมล็ดต่ำ	27 (13.5)	40 (20.0)	99 (49.5)	34 (17.0)	1.70	0.908	2
3.2 สภาพดินแห้งหรือเปียก เกินไป	12 (6.0)	28 (14.0)	73 (36.5)	87 (43.5)	2.18	0.908	1
3.3 เครื่องจักรกลการเกษตร ไม่เพียงพอ	31 (15.5)	53 (26.5)	76 (38.0)	40 (20.0)	1.62	0.974	3

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

n = 200							
ปัญหาการผลิต ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	ไม่มี ปัญหา	ระดับของปัญหา (จำนวน/ร้อยละ)			$\bar{X}$	S.D.	อันดับ
		น้อย	ปานกลาง	มาก			
4. การดูแลรักษา							
4.1 มีการระบาดของโรคและแมลง	17 (8.5)	44 (22.0)	94 (47.0)	45 (22.5)	1.84	0.873	3
4.2 ไม่มีการกำจัดวัชพืช	29 (14.5)	64 (32.0)	42 (21.0)	65 (32.5)	1.72	1.072	4
4.3 ฝนทิ้งช่วง	11 (5.5)	25 (12.5)	31 (15.5)	133 (66.5)	2.43	0.911	2
4.4 ปุ๋ยมีราคาแพงใส่ไม่เพียงพอ	6 (3.0)	14 (7.0)	25 (12.5)	155 (77.5)	2.64	0.7432	1
4.5 ขาดแคลนแรงงานคน	25 (12.5)	75 (37.5)	52 (26)	48 (24)	1.62	0.986	5
5. การเก็บเกี่ยวผลผลิต							
5.1 ไม่มีเครื่องจักรเก็บเกี่ยว	37 (18.5)	49 (24.5)	39 (19.5)	75 (37.5)	1.76	1.144	2
5.2 ขาดแรงงานคนเก็บเกี่ยว	22 (11.0)	56 (28.0)	63 (31.5)	59 (29.5)	1.80	0.989	1
6. อื่น ๆ							
6.1 ราคาตกต่ำ	0 (0.0)	10 (5.0)	20 (10.0)	170 (85)	2.80	0.511	1
6.2 แหล่งจำหน่ายมีน้อย	13 (6.5)	29 (14.5)	92 (46.0)	66 (33.0)	2.06	0.858	3
6.3 ประสบภัยธรรมชาติ	24 (12.0)	24 (12.0)	72 (36.0)	80 (40.0)	2.04	1.002	4
6.4 การส่งเสริมฯไม่ทั่วถึง	11 (5.5)	25 (12.5)	64 (32.0)	100 (50.0)	2.26	0.882	2

5.2 ข้อเสนอแนะของเกษตรกรในการส่งเสริมการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของเกษตรกรในการส่งเสริมการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เรียงตามลำดับ ดังนี้

- 1) ภาครัฐควรมีตลาดกลางรับซื้อผลผลิต เพื่อลดการกดราคาจากพ่อค้าคนกลาง
- 2) ภาครัฐควรจัดหาเงินกู้ดอกเบี้ยให้เกษตรกรในการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และมีการประกันราคาผลผลิต
- 3) ภาครัฐควรมีการจัดหาปัจจัยการผลิตราคาถูก และตรงตามความต้องการของเกษตรกร
- 4) หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมวิชาการเกษตรมีการปรับปรุงพันธุ์ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เพื่อเป็นทางเลือกให้เกษตรกร และราคาถูกกว่าท้องตลาด
- 5) ควรอบรมถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีใหม่ ๆ เกี่ยวกับการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ให้แก่เกษตรกร

ตารางที่ 5.2 ข้อเสนอแนะของเกษตรกรในการส่งเสริมการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

n = 200

ประเด็นข้อเสนอแนะ	ระดับความคิดเห็น (จำนวน/ร้อยละ)			$\bar{X}$	S.D.	อันดับ
	จำเป็น น้อย	จำเป็น ปานกลาง	จำเป็น มาก			
1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมวิชาการเกษตร ควรมีการปรับปรุงพันธุ์ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ที่ราคาถูกกว่าท้องตลาด	0 (0.0)	55 (27.5)	145 (72.5)	2.72	0.448	4
2. ควรอบรมถ่ายทอดความรู้	4 (2.0)	58 (29.0)	138 (69.0)	2.67	0.512	5
3. ภาครัฐควรมีการจัดหาปัจจัยการผลิตราคาถูก	2 (1.0)	46 (23.0)	152 (76.0)	2.75	0.457	3

ตารางที่ 5.2 (ต่อ)

n = 200

ประเด็นข้อเสนอแนะ	ระดับความคิดเห็น (จำนวน/ร้อยละ)			$\bar{X}$	S.D.	อันดับ
	จำเป็น	จำเป็น	จำเป็น			
	น้อย	ปานกลาง	มาก			
4. ภาครัฐควรจัดหาเงินกู้ ดอกเบี้ยต่ำ	2 (1.0)	35 (17.5)	163 (81.5)	2.80	0.422	2
5. ภาครัฐควรมีตลาดกลางรับ	0 (0.0)	26 (13.0)	174 (87.0)	2.87	0.337	1
6. มีการประกันราคาผลผลิต	7 (3.5)	25 (12.5)	168 (84.0)	2.80	0.478	2